

**BELGISCHE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

50e ZITTINGSPERIODE
BUITENGEWONE ZITTING 1999
WOENSDAG 29 SEPTEMBER 1999

**BEKNOPT VERSLAG VAN DE
OPENBARE COMMISSIEVERGADERING**

C 11 JUSTITIE

NAMIDDAG

INHOUD

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - C 11

VRAGEN EN INTERPELLATIES

– Vraag van de heer **Geert Bourgeois** tot de minister van Binnenlandse Zaken over de bende Joubert in de Frans-Belgische grensstreek (nr. 19)

Sprekers : de heren **Geert Bourgeois** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 1

– Interpellatie van de heer **Karel Van Hoorebeke** tot de minister van Justitie over de Marokkaanse-Belgische Commissie (nr. 38)

Sprekers : de heren **Karel Van Hoorebeke** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 2

– Interpellaties van mevrouw **Joëlle Milquet** en de heer **Claude Desmedt** tot de minister van Justitie over het gebruik van de talen in gerechtszaken te Brussel (nrs. 42 en 61)

Sprekers : mevrouw **Joëlle Milquet**, de heren **Claude Desmedt** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 2

– Vragen van de heren **Guido Tastenhoye**, **Karel Van Hoorebeke** en **Claude Desmedt** tot de minister van Justitie over de amnestiemaatregel naar aanleiding van het prinselijk huwelijk" (nrs. 47, 83 en 70)

Sprekers : de heren **Guido Tastenhoye**, **Karel Van Hoorebeke**, **Claude Desmedt** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 4

– Vraag van de heer **Geert Bourgeois** tot de minister van Justitie over het recht op een raadsman (nr. 74)

Sprekers : de heren **Geert Bourgeois** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 5

– Vragen van de heer **Thierry Giet**, mevrouw **Joëlle Milquet**, de heren **Geert Bourgeois** en **Charles Michel** tot de minister van Justitie over de commissie-Franchimont (nrs. 76, 88, 99 en 101)

Sprekers : de heer **Thierry Giet**, mevrouw **Joëlle Milquet**, de heren **Geert Bourgeois**, **Charles Michel** en De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 5

– Vraag van de heer **Bart Laeremans** tot de minister van Justitie over de aanhouding van een juwelier te Harelbeke (nr. 89)

Sprekers : de heren **Bart Laeremans** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 7

– Vragen van de heer **Luc Goutry** tot de minister van Justitie over het penitentiair complex te Brugge (nrs. 86 en 87)

Sprekers : de heren **Luc Goutry** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 7

– Vraag van de heer **Tony van Parys** tot de minister van Justitie over de gerechtelijke samenwerking in de dioxine-crisis (nr. 102)

Sprekers : de heren **Tony Van Parys** en **Marc Verwilghen**, minister van Justitie 8

Het Beknopt Verslag geeft een samenvatting van de debatten
Het volledig verslag verschijnt in de Parlementaire Handelingen

COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE

OPENBARE VERGADERING

WOENSDAG 29 SEPTEMBER 1999

NAMIDDAG

VOORZITTER :

de heer **Fred ERDMAN**

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur.

VRAGEN EN INTERPELLATIES

DE BENDE-JOUBERT IN DE FRANS-BELGISCHE GRENSTREEK

Vraag van de heer Geert Bourgeois tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de beroering naar aanleiding van de dood van een lid van de bende Joubert in de Frans-Belgische grensstreek" (nr. 19)

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Mijn vraag was gericht aan de minister van Binnenlandse Zaken en dateert van 26 augustus. Mijn vraag kreeg een nog grotere actualiteitswaarde door de recente schietpartijen in Mechelen en Harelbeke, waarbij inbrekers werden gedood. Op 24 augustus 1999 schoot een cafébazin in de grensstreek een Franse inbreker neer. De rechtstaat komt in gevaar. De beroering in de streek is groot. Naar verluidt zou die gangster al vele slachtoffers hebben gemaakt en bestaat de reële kans dat de Franse bende waarvan hij deel uitmaakte, overgaat tot wraakacties. De bewuste bendeleider heeft nog geen enkele van zijn slachtoffers vergoed en lachte met politie en rijkswacht.

Heeft de minister de uitspraken van politiediensten gecontroleerd ? Gaat het om een gekende bende ? Bestaat het gevaar van wraakacties ? De uitspraken van rijkswacht en politie verontrusten de bevolking, die een afdoend antwoord verwacht vanwege de democratische rechtstaat.

Neemt de grenscriminaliteit nog toe ? Hoe verloopt de samenwerking met Frankrijk nu ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : De familie Joubert is een familie van grenscriminelen, die van de kleine naar de grote criminaliteit is geëvolueerd. In 1994 was Pierre Joubert de toegang tot het Belgisch grondgebied al ontzegd. In 1998 werd hij om die reden nog uitgewezen. Het gaat om iemand die vaak in problemen komt, ook ingevolge persoonlijke problemen met een vriendin. Ik denk niet dat er reden is om onmiddellijk aan wraakacties te denken.

Het is een bende van grenscriminelen in de regio Menen-Halluin. De bende is geboekstaafd als onberekenbaar. Politie en rijkswacht hebben een reeks preventieve maatregelen genomen. Er is echter recent geen toename van de grenscriminaliteit vastgesteld. Er is een gerechtelijke samenwerking met Frankrijk door de conventie van 1959 en door Schengen. Er zijn contacten met de Franse eerste minister Jospin en justitieminister Guigou. Wij wachten nog op een antwoord van premier Jospin. Politieel is er de overeenkomst van Ieper van 16 maart 1995 waardoor de *préfect du Nord* en de West-Vlaamse gouverneur en de procureur-generaal van Gent met elkaar in contact staan. Er zijn afspraken over de operationaliteit, de communicatie en andere. De Franse Justitieminister en de Franse mi-

nister van Binnenlandse Zaken bepleiten echter niet dezelfde aanpak, wat de zaak bemoeilijkt.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Ik kijk uit naar de bijkomende informatie. Er moet dringend werk worden gemaakt van meer Europese rechtsstaat.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

MAROKKAANS-BELGISCHE COMMISSIE

Interpellatie van de heer Karel Van Hoorebeke tot de minister van Justitie over "de werking van de Marokkaans-Belgische commissie" (nr. 38)

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU-ID) : Vaak is het zoekrecht bij echtscheidingen een zwaar probleem. De afdwingbaarheid van vonnissen is zelfs vaak moeilijk uit te voeren. Bij gemengde huwelijken is dat probleem nog groter, omdat de kinderen dikwijls naar het buitenland werden ontvoerd.

Zo werd in Antwerpen een vonnis uitgesproken, maar nog steeds niet uitgevoerd, door een slechte werking van de Belgisch-Marokkaanse commissie.

Kan de minister me meedelen hoe die commissie werkt ? Zijn er plannen om die werking te verbeteren ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : In de vorige regeerperiode stelde ik aan mijn voorganger al vragen over de werking van de Belgisch-Marokkaanse en Belgisch-Tunesische commissies.

Het arrest van het Antwerpse hof van beroep werd gedeeltelijk uitgevoerd. De Marokkaanse vader zat gevangen van 12 mei 1999 tot 10 augustus 1999. Een cassatieberoep is hangende.

De gemengde commissie werd opgericht in 1981 en kende slechts weinig succes. Er bestaat geen afdwingbaar karakter en aan Marokkaanse kant is er zeer weinig medewerking.

In december 1998 liet België bij brief reeds zijn ongenoege blijken over deze gang van zaken, dit bij monde van de ministers van Justitie en Buitenlandse Zaken. Ook in een nog lopend dossier kwam er geen doorbraak, ondanks de vele contacten en brieven, dit ingevolge de stugge houding van Marokko.

Daarnaast doet zich vaak een probleem van dubbele nationaliteit voor, wat de zaken nog complexer maakt.

Op 15 juli 1991 werden in Rabat door de minister van Justitie, de heer Wathelet, drie conventies ter zake ondertekend ; drie bilaterale overeenkomsten die nadien nog niet werden geratificeerd door België. Marokko weerhoudt namelijk de verstoting. Dat is voor België de reden om niet te ratificeren. Door de drie overeenkomsten van mekaar te scheiden zou het derde deel, namelijk in verband

met hoede-en bezoekrechten, vlug kunnen worden geratificeerd door België.

Dit dossier wordt verder onderzocht. Er is overleg om de zaken definitief te deblokken, mede met de minister van Buitenlandse Zaken. De administratie heeft al talloze inspanningen gedaan om individuele dossiers op te lossen. Wij gebruiken al onze overredingskracht ten aanzien van Marokko om betere resultaten te realiseren in dit Belgisch-Marokkaanse dossier.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU-ID) : Justitie en Buitenlandse Zaken doen de nodige inspanningen. Ik had geen kennis van de gedeeltelijke uitvoering van het arrest van het Antwerpse hof van beroep, die evenwel zonder resultaat bleef.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

GEBRUIK VAN DE TALEN IN GERECHTSZAKEN TE BRUSSEL

- Interpellatie van mevrouw Joëlle Milquet tot de minister van Justitie over "de rechtbanken en het gebruik van de talen in gerechtszaken te Brussel" (nr. 42)

- Interpellatie van de heer Claude Desmedt tot de minister van Justitie over "de zorgwekkende toestand waarin te Brussel de rechtbank van eerste aanleg en het parket verkeren ingevolge het tekort aan magistraten" (nr. 61)

Mevrouw **Joëlle Milquet** (PSC) : Is de commissie die u heeft opgericht om oplossingen voor het wegwerken van de gerechtelijke achterstand aan te reiken, samengesteld zoals in de kranten werd gepubliceerd ? Werd terzake de taalpariteit nageleefd ?

Werd een vrij nauwkeurig tijdschema voor de werkzaamheden vastgesteld en werden prioriteiten vooropgesteld, zoals "het uit de gerechtelijke sfeer halen" van sommige zaken teneinde de arbitrage te bevorderen, waardoor de gerechtelijke achterstand kan worden verminderd ?

Bent u van plan om een dwingend tijdschema en een nauwkeurige methodologie vast te stellen ? Werden andere richtlijnen gegeven

Uw begrip voor het probleem van de Brusselse rechtscolleges verheugt mij. Uit de cijfers blijkt dat de situatie ernstig is : de achterstand in gerechtszaken neemt dramatische proporties aan. Bij het hof van beroep zijn er zo'n 5.900 hangende dossiers, bij de rechtbank van eerste aanleg is er een tekort aan 31 tweetalige magistraten en bij het parket zijn er 44 vacante plaatsen. Zo'n 76 % van de Franstalige rechters behandelen 95 % van de zaken en aan Franstalige zijde neemt een beroep één jaar in beslag.

Ware, wat de samenstelling betreft, een meer paritaire vertegenwoordiging niet beter geweest, zodat de besluiten van deze commissie niet meteen ter discussie werden gesteld ?

Zal u het idee overnemen om twee niveaus van taalkennis in te voeren door de vereiste actieve tweetaligheid tot een derde te beperken ?

Gelet op de vertrouwenscrisis van de burgers in de instellingen en de gerechtelijke achterstand die steeds meer op een rechtsweigering neerkomt, is die vraag niet zonder belang.

Zal u aan het Parlement de besluiten van deze commissie voorleggen, zowel inzake de gerechtelijke achterstand als op het gebied van de werving van magistraten te Brussel ?

De heer **Claude Desmedt** (PRL-FDF-MCC) : De wet waarbij de formatie van de Brusselse rechtbank van eerste aanleg uitgebreid werd, blijft pure theorie. Bij de rechtbank van eerste aanleg van Brussel zijn er nog altijd 32 rechters te kort op een formatie van 101 magistraten. In principe moeten zowel de zittende als de staande magistraten hun kennis van de tweede landstaal bewijzen, overeenkomstig de wet van 15 juni 1935. Die vereiste is vroeger ingesteld omdat rechters zaken in de twee talen behandelden, wat vandaag niet langer het geval is.

De gerechtelijke achterstand in Brussel is enorm, en de rechtzoekende is hiervan het grootste slachtoffer. Het grote struikelblok bij de benoemingen van Brusselse magistraten is de vereiste tweetaligheid voor twee derde van de magistraten. Het blijkt erg moeilijk om tweetalige kandidaten te vinden. Het probleem is allang bekend en werd herhaaldelijk in het Parlement besproken. De situatie is des te absurder daar de vereiste tweetaligheid zeker niet langer gerechtvaardigd is. Magistraten mogen enkel nog zaken behandelen in de taal waarin hun diploma gesteld is.

Op 4 december 1997 diende minister De Clerck namens de regering een wetsontwerp in tot wijziging van de wet van 15 juni 1935. Het ontwerp voerde twee categorieën tweetaligen in met respectievelijk een grondige kennis en een voldoende kennis van de tweede taal enerzijds, en stelde één jury in voor de kandidaten van de twee taalrollen anderzijds.

Toen de Vlaamse regering gewag maakte van een belangenconflict, belandde het ontwerp, dat de situatie had kunnen verbeteren, op een dood spoor. Vervolgens weigerde minister Van Parys het te verdedigen in de Senaat, waar ik hem op 27 april jongstleden nog over die aangelegenheid ondervroeg.

De minister, wiens goede bedoelingen terzake wij niet in twijfel trekken, heeft beslist een achtkoppige commissie op te richten ; zeven leden komen uit de Brusselse magistratuur en balie en de voorzitter is een eremagistraat uit Dendermonde.

Heeft men dan echt een commissie nodig om na te gaan of de vereisten van de wet van 1935 de gerechtelijke achterstand in Brussel beïnvloeden, terwijl men er precies ten ge-

volge van de bepalingen van die wet niet in slaagt 32 rechters te benoemen. Kan niet beter aan een wetswijziging worden gewerkt ?

De bepalingen van het ontwerp van de vorige regering kunnen een onderdeel zijn van een nieuw ontwerp dat de problemen oplost en de klemtoon legt op de essentie, met name een correcte rechtsbedeling. De tijd dringt.

De rechtzoekende is het grootste slachtoffer van deze situatie, en niet alleen de Brusselse rechtzoekende. De minister heeft verklaard dat hij het probleem wil aanpakken, en wij hebben het volste vertrouwen in zijn beleidsintenties, maar graag vernamen we toch hoe hij een en ander denkt te bewerken.

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Frans*) : Ik wil u erop wijzen dat ik in de commissie al geantwoord heb op de vragen die me vandaag worden gesteld. Ik zal niettemin trachten een volledig antwoord te geven.

Ik heb me afgevraagd of een nieuwe doorlichting van het gerecht het dossier een meerwaarde zou geven. Gelet op het aantal doorlichtingen dat we al achter de rug hebben, lijkt het me echter veeleer tijdverlies. Bovendien hebben de magistraten de indruk dat externe bureaus die voor dergelijke doorlichtingen benaderd worden, niet de echte problemen aan het licht brengen. Zij zijn van mening dat ze dat zelf beter kunnen. Dat is de reden waarom ik die commissie heb opgericht.

De commissie telt onder haar leden een magistraat van het hof van beroep, de heer Delvoie, die als coördinerend magistraat optreedt, een magistraat van het parket-generaal, eerste advocaat-generaal Morlet, een magistraat van de rechtbank van eerste aanleg, rechter Vandermeersch, een magistraat van het parket, eerste substituut Colpin, een magistraat van de politierechtbanken en het vredege-recht. Er moet nog een Franstalig vrederechter worden aangewezen.

Tevens werden twee vertegenwoordigers van de balie aangewezen.

Er is dus een evenwicht tussen de taalgroepen.

Voorts is ook voorzien in bijstand door twee personen, de ene een eremagistraat en de andere een deskundige van de UCL.

Ik heb om die bijstand verzocht en heb eenieders taak duidelijk afgebakend.

De commissie zal zich vooral buigen over de problemen in Brussel, die in een ruimere context moeten worden onderzocht. Tevens zullen buiten het Brussels ressort inlichtingen worden ingewonnen.

De overbelasting te Brussel vertoont een bijzonder karakter. De commissie zal een samenvatting maken en praktische suggesties formuleren. Ik heb daartoe een beroep gedaan op veldwerkers.

De commissie zal nog voor het einde van het jaar gepaste maatregelen naar voren brengen. De vereiste tweetaligheid treft vooral de eerstelijnsrechtsbedeling, maar in Brussel is de gerechtelijke achterstand overal groot.

De rechterlijke macht is mede verantwoordelijk voor de goede werking van het gerecht. Ik wil de rechterlijke macht hier ook expliciet bij betrekken opdat de mensen in het veld vrijelijk kunnen nadenken over de beste manier om de rechtzoekende te helpen. Niettemin heb ik een paar richtlijnen willen geven voor de eerstelijnsrechtsbedeling, waar het probleem uiterst gevoelig ligt.

De commissie heeft haar werkzaamheden op 20 september aangevat. Ze komt wekelijks bijeen en zal tegen december 1999 een verslag voorleggen. Praktische aanbevelingen kunnen eventueel daarvoor al worden geformuleerd. De commissie zal ook tussentijds verslag uitbrengen, en het Parlement wordt hiervan op de hoogte gehouden.

Er zijn momenteel 32 vacante betrekkingen bij de rechtbank van eerste aanleg, en bij het parket zijn vijf plaatsen voor Franstaligen en negen voor Nederlandstaligen vacant. Bij het hof van beroep speelt de taalproblematiek dan weer niet. Een onderzoek naar de oorzaken van en mogelijke oplossingen voor de gerechtelijke achterstand is noodzakelijk. Ten slotte zal de commissie ook oog hebben voor de vrederechters en politierechtbanken.

Alvorens mij over een wetswijziging, meer bepaald van de taalwetten, uit te spreken, wacht ik liever op de besluiten van de commissie. Ik heb horen spreken over arbitrage, het onttrekken aan de gerechtelijke sfeer, het probleem van de kwaliteit en de kwantiteit, maar ik ben niet van plan mij met de commissiewerkzaamheden te bemoeien.

Het ware voorts onaanvaardbaar dat zich men te Brussel halsstarrig aan eentaligheid zou vastklampen. Zodra ik over concrete en duidelijke voorstellen beschik, zal ik die aan het Parlement voorleggen. Ik hoop dat het Parlement mij daartoe de tijd zal laten.

Mevrouw **Joëlle Milquet** (PSC) : Ik herhaal mijn verzoek om de verschillende mogelijkheden te kunnen bespreken. Ik hoop dat met dit werk geen enkele mogelijkheid wordt uitgesloten. De Hoge Raad voor de justitie zal het vraagstuk eerlang bestuderen.

De heer **Claude Desmedt** (PRL-FDF-MCC) : Het verheugt mij dat de commissie paritair is samengesteld. Bij het hof van beroep rijst inderdaad genoemd probleem niet. De achterstand is toe te schrijven aan het feit dat er op de 101 magistraten van het personeelsbestand 32 ontbreken. Ik vraag beslissingen, geen besprekingen. Ik vertrouw erop dat u een ontwerp uitwerkt dat de situatie kan deblokkeren.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

AMNESTIEMAATREGEL NAAR AANLEIDING VAN HET PRINSELIJK HUWELIJK

– *Vraag van de heer Guido Tastenhoye tot de minister van Justitie over "een amnestiemaatregel ter gelegenheid van het prinselijk huwelijk" (nr. 47)*

– *Vraag van de heer Claude Desmedt tot de minister van Justitie over "de eventuele toekenning van collectieve gratie ter gelegenheid van het huwelijk van Prins Filip" (nr. 70)*

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU-ID) : Ik heb mijn vraag nr. 83 over dit onderwerp ingetrokken, niet omdat het mij niet langer interesseert, wel omwille van de eigen-gereide handelwijze van Kamervoorzitter De Croo. Hij heeft mijn interpellatieverzoek zonder de Conferentie van de voorzitters te raadplegen omgezet in een vraag. Bovendien was mijn interpellatie gericht aan de premier, niet aan de minister van Justitie.

De **voorzitter** : Ik noteer uw protest. Uw fractievoorzitter kan dat ter sprake brengen op de Conferentie van voorzitters.

De heer **Guido Tastenhoye** (VL. BLOK) : Wij vernamen allen het heuglijke nieuws van het nakende prinselijk huwelijk op 4 december. In België bestaat er 55 jaar na de oorlog nog altijd geen algehele amnestie voor de slachtoffers van de repressie en de epuratie. Dit prinselijk huwelijk is een goede gelegenheid om eindelijk deze bladzijde van de geschiedenis om te slaan.

Het is 39 jaar geleden dat een kroonprins in het huwelijk trad.

Ik verwijs naar het standpunt dat 17 progressieve Vlaamse intellectuelen onlangs innamen in de pers. Ook de heer Karel De Gucht, VLD-voorzitter, sprak zich in die zin uit. Louis Davids, de joodse hoofdredacteur van het *Belgisch-Israëlitisch Weekblad*, pleit eveneens in die zin.

Is de Belgische regering van plan een wetsontwerp in die zin in te dienen ? Ik ga niet smeken. Indien de Belgische regering volhardt in de haat, dan zullen wij des te meer ijveren voor een Vlaamse republiek, die werk zal maken van zo een maatregel.

Indien de minister een amnestiemaatregel zou overwegen voor misdadigers van gemeen recht, zal hij het Vlaams Blok op zijn weg vinden. Wij zijn namelijk tegen alle vormen van vervroegde invrijheidstelling. De zaak-Dutroux en andere bewezen meermaals ons gelijk op dat punt.

De **voorzitter** : De vraag van de heer Desmedt is administratief bij die van de heer Tastenhoye gevoegd, al handelt ze niet over hetzelfde onderwerp, vermits ze een gratiemaatregel betreft waarvoor enkel de regering bevoegd is.

Na die precisering stel ik voor dat de heer Desmedt nu al zijn vraag stelt en dat de minister elke vraag afzonderlijk beantwoordt. (*Instemming*)

De heer **Claude Desmedt** (PRL-FDF-MCC) : Ik heb het niet over amnestie, maar over gratierecht. Ik heb gelezen dat u geen maatregel van collectieve gratie zou nemen, met name in het licht van de Dutroux-zaak. Dat gratierecht is echter een koninklijk voorrecht. Ik vraag mij dan ook af waarom u die beslissing zo snel heeft aangekondigd. Met een gratie van enkele maanden loopt men niet het gevaar dat gevaarlijke misdadigers worden vrijgelaten. Hoe staat het nu precies met die gratiekwestie ? Bent u niet van mening dat men een beetje overhaast heeft gehandeld ?

Daarenboven moet men ook met de overbevolking in onze gevangenissen rekening houden.

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : Er moet inderdaad een onderscheid worden gemaakt tussen de twee maatregelen.

Een amnestiemaatregel en een collectieve genademaatregel zijn ten gronde heel verschillend. De laatste is een koninklijk prerogatief en gebeurt via koninklijk besluit. Amnestie kan enkel via de wet. De regering heeft de amnestiemaatregel op geen enkel moment gekoppeld aan het aangekondigde prinselijk huwelijk. (*Verder in het Frans*)

Er zijn in het verleden een aantal gevallen geweest waarbij naar aanleiding van een uitzonderlijke gebeurtenis collectieve gratie werd toegekend. Dat was onder meer het geval naar aanleiding van de veertigjarige viering van de troonsbestijging van koning Boudewijn. Die gratiemaatregel van twee maal zes maanden werd op een lineaire wijze toegepast en heeft er onder meer toe geleid dat iemand als Dutroux een strafvermindering van een jaar heeft kunnen genieten.

Wat de vraag betreft of ik niet te vlug heb gereageerd, kan ik de heer Desmedt zeggen dat ik eerst overleg heb gepleegd met de eerste minister.

De heer **Guido Tassenhoye** (VL. BLOK) : Ik had geen ander antwoord verwacht en ben dus niet teleurgesteld. We zullen ons met nog meer volharding inzetten voor de totstandkoming van een Vlaamse republiek.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

RECHT OP EEN RAADSMAN

Vraag van de heer Geert Bourgeois tot de minister van Justitie over "het recht op vertegenwoordiging door een raadsman" (nr. 74)

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : België werd reeds tweemaal veroordeeld door het Europees gerechtshof wegens schending van het recht van verdediging in artikel 6 van het EVRM, namelijk het recht op vertegenwoordiging door een raadsman. De eerste veroordeling betreft de zaak-Gijzegem waarbij een verzet ongedaan werd gemaakt, en een tweede betreft de "garnalenbende".

Hoeveel keer werd België in totaal reeds veroordeeld ? Hoeveel bedraagt de totale schadevergoeding ? Hoeveel procedures zijn er nog hangende ? Zal de minister een wetgevend initiatief nemen ? Onlangs, op 8 juni 1999, oordeelde het Hof van Cassatie overigens in dezelfde zin als Straatsburg. Wat zal de minister ondernemen in verband met de regelgeving inzake vertegenwoordiging en verstek ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : België is eenmaal veroordeeld, bij arrest van 21 januari 1999, wegens inbreuk op artikel 6 van het EVRM. De verwarring over het aantal veroordelingen vloeit wellicht voort uit de persberichten, die gewag maken van drie zaken die zich in de fase van ontvankelijkheidsverklaring bevinden voor het Europees Hof voor de rechten van de mens.

België werd op materieel vlak veroordeeld tot 300.000 frank, voor de proceskosten, en op moreel vlak tot de publicatie van het arrest.

Er zijn nog drie zaken hangende.

Het cassatiearrest van 16 maart 1999, dat zegt dat men bij verstek kan worden vertegenwoordigd, dient inderdaad een wettelijke vertaling te krijgen. Ik zal een wetsvoorstel voorbereiden om die zaak op te lossen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

DE COMMISSIE-FRANCHIMONT

– *Vraag van de heer Thierry Giet tot de minister van Justitie over "de toekomst van de commissie-Franchimont" (nr 76)*

– *Vraag van mevrouw Joëlle Milquet tot de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr 88)*

– *Vraag van de heer Geert Bourgeois tot de minister van Justitie over "de niet-verlenging van het mandaat van de commissie-Franchimont" (nr 99)*

– *Vraag van de heer Charles Michel tot de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr 101)*

De heer **Thierry Giet** (PS) : Volgens een aantal persartikelen bent u van plan de werkzaamheden van de commissie-Franchimont stop te zetten. Er is onder meer sprake geweest van de traagheid waarmee de commissie werkt. Wanneer de politici iets echt willen, vorderen de werkzaamheden echter veel sneller. De wet-Franchimont is daarvan het resultaat.

Die commissie heeft bewezen binnen een redelijke termijn degelijk werk te kunnen leveren. Zo vond een jaar geleden in de Senaat een colloquium plaats tijdens welk wij in kennis werden gesteld van een voorontwerp van tekst van de commissie.

Volgens vertegenwoordigers van de commissie is, minder dan een jaar na genoemd colloquium, 90 % van het werk gedaan.

Onze strafvordering is dringend aan herziening toe, en het zou onaanvaardbaar zijn dat België een verouderd Wetboek handhaaft.

U was zelf van mening dat het werk niet af was en u sprak zelfs over de "kleine Franchimont". In 1997 vond u overigens dat het werk moest worden aangevuld en voortgezet. De VLD drong er indertijd op aan dat in dezelfde richting werd voortgewerkt.

Is het wel aangewezen de commissie op te heffen en het risico te lopen dat de hervorming op de lange baan wordt geschoven ? Er komt hoe dan ook een parlementair debat over het verrichte werk. Dat kan moeilijk anders.

Mevrouw **Joëlle Milquet** (PSC) : Ik was eveneens verbaasd over de beslissingen die op brutale wijze werden genomen. De heer Franchimont, die zo vriendelijk was zich ter beschikking te stellen van verscheidene regeringen, werd blijkbaar niet eens op de hoogte gebracht.

Waarom werden de werkzaamheden van de commissie stopgezet ? Wat gebeurt er met de bereikte resultaten ?

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Naar verluidt zou de nieuwe wet de zaken eerder vertragen dan versnellen. Dat was de bedoeling niet. Dat het mandaat van de commissie-Franchimont niet werd verlengd, was logisch. Na het ontslag van de professoren Denauw en Vanden Wijngaert maakt alleen nog professor Traest er deel van uit aan Nederlandstalige zijde. Professor Vanden Wijngaert wees terecht op het cultuurverschil tussen Nederlands- en Frans-taligen. Er zijn zeer uiteenlopende opvattingen over de nietigheden, de verjaring, de openbaarheid, enzovoort.

De werkzaamheden moeten worden verdergezet. Er zal nu een evaluatie van de kleine wet-Franchimont worden doorgevoerd. Hoe ziet de minister die evaluatie ? Wordt het Parlement in grotere mate betrokken bij het verder verloop van de voorbereiding van de hervormingen van het strafrecht ?

De heer **Charles Michel** (PRL-FDF-MCC) : Zal u bij uw standpunt blijven ? Zo ja, waarom ? Heeft u voorafgaande contacten met de leden van die commissie gehad ? 90 % van het werk zou immers klaar zijn. Wat zal u met de al uitgeschreven teksten aanvangen ?

Meer algemeen kan worden gesteld dat ons Wetboek van strafvordering ontegensprekelijk gedateerd is. Op welke manier zal u het hervormen ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : Als student kreeg ik strafrecht van professor Bekaert, die het betreurde dat zijn decennialange inspanningen tot hervorming van het Strafrecht zonder resultaat bleven. Ik heb er dus begrip voor dat de commissie-Fran-

chimont met hetzelfde gevoel zou blijven zitten. (*Verder in het Frans*)

De commissie-Franchimont werd in 1991 bij ministerieel besluit ingesteld. Dat besluit werd tot op heden niet opgeheven. De opdracht van die commissie ligt mij na aan het hart. (*Verder in het Nederlands*)

Ik stel vast dat wij nu, na acht jaar, een consistent geheel hebben in de wet van 12 maart 1998. Er zijn acht jaar verloren gegaan door het moeilijke verloop van de werkzaamheden in de commissie-Franchimont, het lange wachten op het advies van de Raad van State en de wel zeer grondige behandeling van het wetsontwerp in Kamer en Senaat. (*Verder in het Frans*)

Het is niet meer dan normaal dat de heer Franchimont en de andere leden de werkzaamheden volgen. De vraag is : gaan we door met de commissie-Franchimont ? (*Verder in het Nederlands*)

De regeringsverklaring vraagt de uitvoering van de derde pijler van de Octopus-akkoorden, onder meer de herziening van de strafvordering, die, indien ze niet gewijzigd wordt, binnenkort haar tweehonderste verjaardag viert. (*Verder in het Frans*)

Daarom heeft de regering ook beslist prioriteiten te stellen : de kwestie van de omkering van de bewijslast voor spijtoptanten, een regeling voor de bijzondere onderzoeksmethoden en de technieken voor pro-actief onderzoekswerk, en het vaststellen van het wettelijk kader voor informanten. Al die prioriteiten werden naar voren gebracht door de opeenvolgende parlementaire onderzoekscommissies. (*Verder in het Nederlands*)

Ik had gisteren een ernstig onderhoud met de professoren Traest en Franchimont. Ik ontving daarbij een belangrijk - doch voorlopig nog niet in het Nederlands vertaald - document, dat resulteert uit de werkzaamheden van de commissie, namelijk een "Code de procédure pénale". (*Verder in het Frans*)

In de nota van de heer Franchimont lees ik dat 80 % van het nieuwe Wetboek van strafvordering in de tekst wordt overgenomen. Er wordt echter ook gewezen op alles wat nog moet gebeuren, zoals de herziening van de teksten betreffende de gerechtelijke politie en betreffende de hoven van beroep op het gebied van strafzaken, de invoeging van de teksten betreffende voorziening in cassatie en de invoeging van de teksten in het internationaal recht. (*Verder in het Nederlands*)

Professor Vanden Wijngaert maakt niet langer deel uit van de commissie-Franchimont. Er werd nog geen opvolger voor haar gevonden. Wellicht zaten de nakende verkiezingen er voor iets tussen dat geen opvolger werd gevonden.

Het werk van deze commissie is uiterst belangrijk. Het is dus geenszins de bedoeling de bruikbare verwezenlijkin-

gen zonder meer over boord te gooien. (*Verder in het Frans*)

Tijdens een onderhoud dat ik onlangs met professor Franchimont heb gehad, heb ik hem beloofd het 245 pagina's tellende boekdeel dat hij mij heeft overhandigd, te lezen alvorens naar eer en geweten een beslissing te nemen.

Ik ben ervan overtuigd dat de betrokkenen hun uiterste best hebben gedaan. Het is dus geenszins mijn bedoeling afbreuk te doen aan de waarde van hun werk.

Zodra ik een beslissing zal hebben genomen, zal ik de heer Franchimont en het Parlement daarvan op de hoogte brengen.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) Is het bericht in *De Morgen* in verband met niet-verlenging van het mandaat van de commissie in fout ?

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : Nee. Ik wil alleen vlugger drie prioriteiten afwerken en zal daarvoor de grote hervorming-Franchimont niet afwachten. Ik stel vast dat 2 à 4 jaar extra werk nodig zijn. Ik zal daarop niet wachten en zoek een praktische oplossing om aan de drie genoemde prioriteiten voorrang te geven. Ik zal het mij overhandigde document grondig doornemen en dan beslissingen nemen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

AANHOUDING VAN EEN JUWELIER TE HARELBEKE

Vraag van de heer Bart Laeremans tot de minister van Justitie over "de aanhouding van een juwelier uit Harelbeke op 25 september 1999" (nr. 89)

De heer **Bart Laeremans** (VL. BLOK) : In Harelbeke vond een drieste aanval plaats tegen de juwelierszaak Tyberghien, gevolgd door de dood van een inbreker. De feiten situeren zich in een context van angst en radeloosheid in deze streek, ingevolge het lage ophelderingspercentage van misdaden.

België kent, in tegenstelling tot Nederland en Duitsland, een stringente interpretatie van het begrip "noodweer". Is de minister van oordeel dat onze strikte definitie van noodweer naar Nederlands voorbeeld moet worden verruimd ?

Heeft de minister gebruik gemaakt van zijn positief injunctierecht om het parket te vragen de juwelier aan te houden ? De bevolking heeft weinig begrip voor deze houding van het parket, dat blijkbaar meer begrip heeft voor daders dan voor slachtoffers.

Werken de departementen Binnenlandse Zaken en Justitie samen om deze vorm van criminaliteit aan te pakken ? Hoe verklaart de minister het geringe ophelderingspercentage ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : Ik heb geen gebruik gemaakt van mijn positief injunctierecht aangezien de procureur des Konings de strafvordering heeft ingesteld. Over de gronden van de voorlopige hechtenis is inmiddels genoeg bekend.

Er is geen specifieke toename van dit soort gewelddadige feiten, doch de opheldering blijft moeilijk door de driestheid en de professionaliteit van deze criminelen. Er is reeds overleg met de minister van Binnenlandse Zaken om preventieve maatregelen te nemen.

Men moet zowel artikel 416 als artikel 417 van het Strafwetboek lezen in verband met de wettige zelfverdediging en het vermoeden daarvan. Het is echter niet aan de minister van Justitie, doch aan de rechtbank om onze wetten te interpreteren. Ons huidige wettenarsenaal moet echter zeker volstaan.

De heer **Bart Laeremans** (VL. BLOK) : Onze wetgeving hinkt sterk achterop bij de Nederlandse en Duitse, die de bescherming van have en goed als noodweer bestempelen en die excessief gedrag dat voortvloeit uit de aard van de daad niet als strafbaar beschouwen.

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : Artikel 417 laat een ruime interpretatiemogelijkheid aan de rechter.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

PENITENTIAIR COMPLEX TE BRUGGE

- Vraag van de heer Luc Goutry tot de minister van Justitie over "het probleem van de overbevolking in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 86)

- Vraag van de heer Luc Goutry tot de minister van Justitie over "het kader van kwartier-chefs in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 87)

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Het nieuwe gevangeniscomplex van Brugge bestaat 10 jaar, maar kent heel wat problemen. Er is een bijna permanente overbevolking, met bijna 50 procent : cellen voor één persoon worden door drie personen bevolkt ! Daardoor moeten ook de beambten voor veel meer gevangenen instaan. Dat alles leidt tot irritatie en stress. De capaciteit wordt voortdurend overschreden. In diverse andere gevangeniscentra is er blijkbaar geen probleem van overbevolking.

Is dit probleem specifiek voor Brugge of geldt dat overal ? Waarom blijft dit probleem in Brugge onopgelost ? Is er een verschil voor langdurig gestraften en kort gestraften ? Komt er bijkomend personeel om soelaas te brengen ? Wat het gevangenispersoneel betreft : 20 procent van het personeel van niveau 3 kan bevorderd worden tot kwartierchef. Dit percentage zou zelfs tot 22 procent worden verhoogd. In Brugge zijn er slechts 10 procent kwartierchefs. Bijgevolg zijn er te weinig kwartierchefs in Brugge

en vragen velen die in aanmerking komen voor die bevordering hun overplaatsing naar andere instellingen. Waarom wordt dit niet opgelost in Brugge ? Kan er geen inhaaloperatie komen waarbij zelfs 22 procent tot kwartierchef wordt bevorderd ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : De overbevolking in de gevangenissen is een algemeen probleem voor alle instellingen. In Brugge is er de afdeling "Mannen 1", met een capaciteit van 299 en een bezetting van 348, en de afdeling "Mannen 2" met een capaciteit van 188 en een bezetting van 302. De capaciteit is berekend op één man per cel.

Het Brugs penitentiair complex is nieuw en minder inhuuman dan andere. Daarom werd ervoor gekozen de monocellen om te vormen tot duocellen, temeer omdat bij de bouw daarmee rekening werd gehouden.

De overbevolking in de afdeling van de beklaagden en de kort gestraften is moeilijker onder controle te houden, omdat de toevloed varieert.

Momenteel is er een overtal van 800 gevangenen. Zelfs na afwerking van de nieuwe gevangenissen is er maar net voldoende capaciteit. Ook om die reden bestaan er al experimenten, zoals elektronisch toezicht.

Voor de periode 1997-1999 mochten jaarlijks bijkomend 150 contractuele penitentiaire beambten worden aangeworven, te verdelen in functie van de overbevolking in de gevangenissen.

De kwartierchef behoort tot het middenkader van de penitentiaire instellingen. Binnen het huidig nationaal kader bedraagt het 20 procent van het aantal penitentiaire ambten.

In kleine inrichtingen komt men doorgaans aan een groter percentage kwartierchefs, door de structuur van die inrichtingen. In Brugge zijn er momenteel 64 kwartierchefs.

Ik heb de minister van Ambtenarenzaken gecontacteerd in verband met het verhogen van de norm tot 22 procent. Daardoor zouden er in totaal 994 in plaats van 909 kwartierchefs komen, doch waar deze precies zullen worden ingeschakeld is op dit moment nog niet berekend. Ik zal u daarover inlichten nadat ik het antwoord van Ambtenarenzaken ontving.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Het overbevolgingsprobleem blijkt overal even groot te zijn. Komen er in Brugge contractuelen bij om deze overbevolking op te vangen ?

Komen er in Brugge dan geen kwartierchefs bij ?

Minister **Marc Verwilghen** (*in het Nederlands*) : In Brugge zijn er op dit ogenblik 64 kwartiermeesters. Indien het

percentage van 20 naar 22 procent wordt opgetrokken, zal dat voor Brugge uiteraard een verhoging meebrengen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

GERECHTELIJKE SAMENWERKING IN DE DIOXINECRISIS

Vraag van de heer Tony Van Parys tot de minister van Justitie over "de gebrekkige samenwerking van de gerechtelijke autoriteiten in de dioxinecrisis" (nr. 102)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Het optreden van de gerechtelijke autoriteiten in de dioxinecrisis heeft me verwonderd. Het moederdossier, met het Vlaamse en Waalse luik, bevindt zich in Gent. Op een bepaald ogenblik wordt de BBI ingeschakeld door Gent. Na een persbericht eigent het Brusselse parket zich dit dossier toe. Het is duidelijk dat dit dossier niet gebaat is bij procedurefouten.

Wat wordt ondernomen om te zorgen voor een goede coördinatie tussen het fiscaal-financiële aspect en het moederdossier ? Hebben de gebrekkige coördinatie en de interventie van het Brussels gerecht het dossier nadelig beïnvloed ?

De heer **Marc Verwilghen**, minister van Justitie (*in het Nederlands*) : Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen het financieel-fiscaal onderzoek en het onderzoek naar de dioxinevergiftiging zelf. Er was overleg tussen Brussel en Gent. Brussel wordt ontlast van het dossier-Verkest. In Gent wordt daartoe een onderzoeksrechter aangesteld. Er is samenwerking tussen de financiële sectie in Brussel en de dioxine-onderzoeksceel in Gent.

Heeft de gebrekkige coördinatie een nadelige invloed gehad op het dioxinedossier ? De perspublicatie heeft ertoe geleid dat in Gent onmiddellijk een coördinatievergadering werd belegd en leidde tot een tussenkomst van de onderzoeksrechter te Brussel. Anderzijds is het aan de pers te danken dat er zo'n onderzoek kwam. De feiten waren namelijk voordien voor het gerecht onbekend.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Het is duidelijk dat de Brusselse onderzoeksrechter van dit dossier moest worden ontlast.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.25 uur.*